bilimger.kz

Республикалық білім және ғылым порталы
https://bilimger.kz
ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі тіркелген — Куәлік нөмірі: ***KZ45VPY00102718***

2020

БӨЛІМ: ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

Берел қорғандары

ЖАРИЯЛАНДЫ	СІЛТЕМЕ
30.10.2020	https://bilimger.kz/84065/

Сыдыкова Алтынгул Сыражовна

«№ 60 жалпы білім беретін орта мектеп» КММ

САБАҚ: 2-сабақ	**Мектеп: Мектеп:** «№ 60 жалпы білім беретін орта мектеп» КММ	
Күні: 11.09.2020ж	**Мұғалімнің есімі: Сыдыкова Алтынгул Сыражовна**	
СЫНЫП: 5	**Қатысқандар саны:**	**Қатыспағандар саны:**

Пәні: Қазақстан тарихы	**Сабақтың тақырыбы:** Берел қорғандары
Сабақ негізделген оқу мақсаты (мақсаттары)	5.2.1.2 ежелгі тайпалардың дүниетанымын сипаттай алады. 5.2.2.3 ежелгі тайпалардың қолданбалы өнер ерекшеліктерін сипаттай алады.
Сабақ мақсаттары	**Барлық оқушылар:** Берел қорғандарынан табылған олжаларды анықтайды.
	Оқушылардың басым бөлігі: Берел қорғандарынан табылған олжалар сақтардың өнері мен дүниетанымын білдіретін бұйымдар екендігін суреттермен сипаттайды.
	Кейбір оқушылар: Берел қорғандарынан табылған бұйымдарды басқа археологиялық бұйымдардың ерекшеліктерімен салыстырып талқылайды.
Ойлау дағдыларының деңгейі	Білу, түсіну, қолдану, талдау
Тарихи концепт	**Айырмашылық пен ұқсастық:** Берел қорғандарынан табылған бұйымдар мен Есік обасынан табылған бұйымдардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарын салыстырады.
Бағалау критерийлері:	1. Берел қорғандарынан табылған олжаларды сипаттамасына қарай анықтау; 2. Берел қорғандарынан табылған археологиялық олжалар арқылы сақтардың қолданбалы өнері мен дүниетанымын суреттермен сипаттау; 3. Берел қорғандарынан табылған олжалардың ерекшеліктерін басқа археологиялық олжалармен салыстыру; 4. Берел қорғандарынан табылған олжалардың ерекшеліктерін талқылау.
Тілдік мақсат	**Негізгі сөздер мен тіркестер:** Грифон, «алтын қорыған грифтер», ата-бабалар аруағы, ер-тоқым аппликациясы, Геродот, самұрық, дүниетаным
Құндылықтарға баулу	— Сыни ойлау дағдысын қалыптастыру; — Толеранттылық сананы қалыптастыру; — «Мәңгілік ел»: Құрмет, Қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілік құндылықтарына сүйене отырып, оқушыларды мәдени мұралар мен тарихи ескерткіштерге, өнерге құрметпен қарауға баулу.
Пәнаралық байланыстар	География , дүниежүзі тарихы
АКТ дағдыларын қолдану **Алдыңғы білім**	Интерактивті тақта Берел қорғандары («Кестелі орамал»)

Жоспар:

Жоспарланған кезеңдері	**Сабақтағы жоспарланған іс-әрекет**	**Ресурстар**
Сабақтың басы: **Ұйымдастыру кезеңі: 2 мин** **3 мин**	**Ұйымдастыру кезеңі:** **Психологиялық ахуал қалыптастыру:** «Сағат бойынша достар» тренингі арқылы жағымды ахуал қалыпастыру. Мақсаты: бір-бірін қолдау, жақсы көңіл-күй сыйлау. Оқушылар шеңберде сағат тілімен бір-біріне ым-ишара, қозғалыспен бүгінгі күнге жақсы көңіл күй сыйлайды. Күлімсіреңіз, қол бұлғаңыз, шапалақтаңыз, жылы сөз айтыңыз, сәттілік тілеңіз, қошеметтеңіз. Санау арқылы оқушылар 3 топқа бөлінеді, топтарға атау беріледі. I топ «Этнографтар», II топ «Археологтар», III топ: «Тарихшылар» **Алдыңғы білімге шолу: «Кестелі орамал»** әдісі арқылы алдыңғы білімге қатысты сұрақтар қойылып, оқушылардан жауап алынады. 1.Берел қорғандары қай жерден табылды ? 2. Берел қорғандарынан нелер табылды? 3. Берелдіктер мәйітті қалай жерлеген? 4. Берел жерлеу орындарынан тағы қандай бұйымдар табылды? 5. Адаммен бірге жерленген жануар ? 6. Берел қорғандары қай ғасырға жатады? 7. Саркофаг деген не? **Қалыптастырушы бағалау:** оқушылардың дұрыс жауаптарын «Үш шапалақ» әдісімен бағалау.	Топ аттары жазылған қима қағаздар, интербелсенді тақта-бейне- жазба, оқулық, https://fsd.multiurok.ru/html/2017/02/18/s_58a8a0d0800b5/img2.jpg

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Сабақтың ортасы: **25 мин**	**II. Миға шабуыл әдісі арқылы жаңа тақырыпқа көшемін.** Балаларға бүгінгі сабаққа қатысты суреттер интертақтадан көрсетіледі. — Мына суреттерден ненің бейнесін көріп тұрсыздар? — Археологиялық олжалар қалай аталуы мүмкін? — Қай жерден табылған олжалар деп ойлайсыздар? Осы сұрақтарға жауап ретінде, бүгінгі тақырыпты түсіндіру мақсатында видеролик көрсетіледі. **1- тапсырма: «Сиқырлы жалаушалар» әдісі. Жеке жұмыс** Тақтаға археологиялық олжалардың сипаттамасы жазылған жалаушалар ілінеді. Оқушылар жалаушадағы сөздерді оқып, қайсысы Берел қорғанынан табылған археологиялық олжалар екендігін анықтайды. **1-ші жалауша:** Құс басты, жыртқыш денелі, қос мүйізді, қос қанатты мүсін (Берел қорғанынан табылған грифон мүсіні) **2-ші жалауша:** Таутеке мүйізді ғажайып қырандар бейнелі маскалар (Берел қорымынан табылған жылқы әшекейі) **3-ші жалауша:** Бұл жәдігер жерленген адамның билік иесі болғанын білдіреді (Алтын грифон) **4-ші жалауша:** Жәдігер аң бейнесімен өрнектеліп, жұқа ақ алтынмен қапталған. (ат әбзелдері) **5-ші жалауша:** Қоңыр минералды бояумен боялған (құмыралар) **Бағалау критерий:** 1. Берел қорғандарынан табылған олжаларды анықтау. **Дескриптор:** 1. Берел қорғандарынан табылған олжаларды басқа археологиялық олжалар арасынан сипатына қарай анықтайды; **Қалыптастырушы бағалау: «Бағдаршам»** әдісі арқылы бағалау. жасыл -түсіндім, сары-орташа түсіндім, қызыл-түсінбедім. **2-тапсырма: «Суреттер сыры» Топтық жұмыс.** **I топ тапсырмасы:** Берел қорғанында жылқылардың неліктен адамдармен бірге жерленгенін және неліктен ерекше әсемделгенін суретпен сипаттаңыз. **Бағалау критерий:** 1) Жылқының ерекше әсемделуі сақтардың дүниетанымдық түсінігі екенін анықтау; 2) Жылқылардың адамдармен бірге жерленуі сақтардың дүниетанымдық түсінігі болғанын анықтау; **Дескриптор:** 1. Берел қорғанынан табылған жылқының неліктен ерекше әсемделгенін анықтайды; 2. Жылқылардың неліктен адамдармен бірге жерленгенін анықтайды; **II топ тапсырмасы:** Берел қорғанынан табылған археологиялық бұйымдарды суреттермен сипаттаңыз. (қос қанатты грифон, мысық тектес аң бейнелі маска, самұрық бейнесі, ат-әбзелдері) **Бағалау критерий:** 1. Археологиялық олжалардың сақ өнері мен дүниетанымын көрсететінін суреттермен сипаттау; **Дескриптор:** 1. Археологиялық олжаларды суреттермен сипаттайды; 2. Сақ өнері мен дүниетанымын суреттермен сипаттайды; **III топ тапсырмасы:** 2500 жыл бұрынғы сақ өнерінің ерекшеліктерін анықтап, сипаттаңыз. **Бағалау критерий:** 1. Сақ өнерінің 2 ерекшелігін мәтіннен анықтау; 2. 2500 жыл бұрынғы сақ өнері туралы сипаттау; **Дескриптор:** 1. Осыдан 2500 жыл бұрынғы сақ өнерінің ерекшеліктерін мәтіннен анықтайды; 2. 2500 жыл бұрынғы сақ өнерінің ерекшеліктерін сипаттайды. **Қалыптастырушы бағалау.** «Екі жұлдыз, бір ұсыныс» әдісімен оқушылар бір-бірін бағалайды. **3 тапсырма: Венн диаграммасымен жұмыс** Берел қорғандарынан табылған археологиялық олжалар мен Есік обасынан табылған олжалардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарын салыстырыңыз. Есік обасынан табылған олжалар Берел қорғанынан табылған олжалар **Дескриптор:** 1. . Есік обасынан табылған олжалардың ерекшеліктерін анықтайды**.** 2. Берел қорғанынан абылған олжалардың ерекшеліктерін анықтайды. 3. Берел қорғаны олжаларының Есік обасынан табылған олжалармен айырмашылығын салыстырады. 4.Есік обасынан табылған олажалар мен Берел қорғанынан табылған олжалардың ұқсастығын анықтайды. 5. Табылған олжалардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарын жұпта талқылайды. **Бағалау критерий:** 1. Берел қорғандарынан табылған бұйымдардың ерекшеліктерін анықтау; 2. Есік обасынан табылған олжалардың ерекшеліктерін анықтау; 3. Берел мен Есік қорғандарынан табылған олжалардың айырмашылықтарын салыстыру; 4. Екі қорғаннан табылған олжалардың ұқсастықтарын анықтау; 5. Айырмашылықтары мен ұқсастықтарын жұппен талқылау; **Қалыптастырушы бағалау: «Бас бармақ»** әдісі арқылы бағалау. Оқушылар бір-бірін	Қазақстан тарихы 5-сыныбына арналған оқулық. Авторлары: С.Р.АхметоваА.М.Ибраева, А.А. ҚұлымбетоваА.С.Мағзұмова, А.М.Марқабаева Астана, НЗМ, 2017ж. https://youtu.be/Ovd6VUdmRhY Видеоролик https://fsd.multiurok.ru/html/2017/02/18/s_58a8a0d0800b5/img2.jpg Нұсқаулық https://youtu.be/x1v4aY-gyTk https://fsd.multiurok.ru/html/2017/12/05/s_5a26c62e32106/img4.jpg Венн диаграмма сы сызбасы https://youtu.be/Fgz1tUKf4ss Ғаламтор желісі https://ds04.infourok.ru/uploads/ex/0f29/0004ca18-79381acb/img15.jpg
Сабақтың соңы. **10 мин**	**Кері байланыс: «Аралдар»** Оқушылардан бүгінгі сабақ туралы кері байланыс алынады. Стикерді аралдарға апарып жапсыру ұсынылады. Мен бүгін жақсы түсіндім …... **«Түсіну» аралы** Мен бүгінгі сабақта білдім…... **«Білу» аралы** Менің сұрағым бар……. **«Түсінбеу» аралы** Мен досыма көмектестім……. **«Достық» аралы** **Рефлекция. «Бес саусақ» әдісі.** — Балалар, алдымыздағы қағазға саусақтарыңыздың суретін салып, бүгінгі сабақ туралы ойыңызды жазып көріңіз. Бас бармақ (басты мәселе) — **Бүгінгі сабақта не қиын болды?** Балалы үйрек (бірлесу) – **Топпен қалай жұмыс жасадым, кімге көмектесе алдым, мен кімге көмектестестім?** Ортан терек (ойлау) —**Мен бүгін қандай білім алдым, нені түсіндім?** Шылдыр шүмек (шындық) —**Сабақ маған ұнады. Неліктен?** Кішкентай бөбек (көңіл-күй) — **Мен сабақта өзімді…. сезіндім**	https://youtu.be/OaPg2FeXqQA https://youtu.be/OaPg2FeXqQA

Қосымша ақпарат

Саралау – Сіз қосымша көмек көрсетуді қалай жоспарлайсыз? Сіз қабілеті жоғары оқушыларға тапсырманы күрделендіруді қалай жоспарлайсыз?	**Бағалау — Оқушылардың үйренгенін тексеруді қалай жоспарлайсыз?**	**Пәнаралық байланыс** **Қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелері** **АКТ-мен байланыс** **Құндылықтардағы байланыс**
1.Барынша қолдау көрсету Оқушылардың қажеттіліктеріне қарай алға ілгерілетіп отыратын, бағыттайтын сұрақтар бердім. Оқушыларға деректер, мәтін беру, суреттер беру, тапсырмалар беру арқылы диалог және қолдау көрсету мақсатында ауызша сұрақтар қойдым. **Саралау** бойынша қолдауды көп қажет еткен оқушыларға мәтіннің үлгісін, тірек сөз тіркестерін бердім, оқушылар үлгіні басшылыққа алып тапсырманы орындайды. **Тапсырмалар:** «Кестелі орамал» әдісі, «Сиқырлы жалаушалар» әдісі **2.Орташа қолдау.** Оқушылардың қажеттіліктеріне қарай күрделіге қарай алға ілгерілетіп отыратын тапсырмалар бердім. **Тапсырмалар:** «Ауызша микрофон» әдісі. **Қолдау көрсету аз.** Күрделі сұрақтар, күрделі тапсырмалар беру арқылы оқушыларды Берел қорғандарынан табылған археологиялық олжалардың ерекшеліктерін салыстыруға, талқылауға, сипаттауға жетелеп, сақтардың өнері мен дүниетанымының ерекшелігін тануға бағыттадым. **Тапсырмалар:** «Венн диаграммасы», **Қарқын бойынша сараладым.** Кейбір оқушылар басқаларына қарағанда жылдам жұмыс істейді. Қарқыны жай жұптарға сұрақтармен жетелеймін.	Берел қорғаныңдарынан табылған археологиялық олжаларды анықтау, суреттермен сипаттау, негізгі ерекшеліктерін анықтау және талқылау, салыстыра білу. Ұқсастықтары мен айырмашылық- тарына сипаттама беру. «Үш шапалақ» арқылы бағалау. «Бағдаршам » арқылы бағалау. «Екі жұлдыз бір ұсыныс» арқылы оқушылардың бір-бірін бағалауы. «Отшашу» арқылы бағалау түрі бойынша бір-біріне қолдау көрсетеді, мадақтайды.	Денсаулық сақтау технологиялары. Сергіту сәті орындалғанда психологиялық тұрғыдан жағымды ахуал қалыптастырылады. Құндылықтармен байланыс қалыптастырушы бағалауда, белсенді әдістерде көрініс табады. Дәптермен жұмыс кезінде партаға дұрыс отырмау омыртқа жотасының қисаюына әкеліп соғатынын ескерту.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Рефлексия Сабақ / оқу мақсаттары шынайы ма? Бүгін оқушылар не білді? Сыныптағы ахуал қандай болды? Мен жоспарлаған саралау шаралары тиімді болды ма? Мен берілген уақыт ішінде үлгердім бе? Мен өз жоспарыма қандай түзетулер енгіздім және неліктен?	**Төмендегі бос ұяшыққа сабақ туралы өз пікіріңізді жазыңыз. Сол ұяшықтағы Сіздің сабағыңыздың тақырыбына сәйкес келетін сұрақтарға жауап беріңіз.**
Қорытынды бағамдау Қандай екі нәрсе табысты болды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)? 1: 2: Қандай екі нәрсе сабақты жақсарта алды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)? 1: 2 Сабақ барысында мен сынып немесе жекелеген оқушылар туралы менің келесі сабағымды жетілдіруге көмектесетін не білдім?	

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі
© 2026 **Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы**. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.